

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege privind statutul asistentului judecătorului

I. Descrierea situației actuale

Autoritatea judecătorească reprezintă un pilon fundamental în funcționarea statului de drept în România, având un rol determinant atât pentru garantarea drepturilor și libertăților cetățenești, cât și pentru tot ceea ce înseamnă derularea în ansamblu a activităților sociale și economice în repere de normalitate.

Din această perspectivă, eficientizarea sistemului judiciar român reprezintă, dincolo de a fi un scop în sine, și un obiectiv mediat pentru realizarea a ceea ce societatea așteaptă și pretinde de la puterea judecătorească: asigurarea și apărarea cu mijloace juridice a drepturilor și libertăților cetățenilor, a statului de drept și a democrației constituționale.

În egală măsură, eficiența și calitatea activității sistemului judiciar își găsesc reflectare în bunul mers al societății, în toate componentele pe care le implică aceasta, inclusiv activitățile economice, funcționarea celorlalte autorități și instituții publice, serviciile sociale, activitățile culturale etc.

Necesitatea de a răspunde exigențelor pe care le reclamă îndeplinirea rolului justiției în societate impune ca sistemul judiciar să fie pregătit și adaptat, atât în ceea ce privește componenta sa instituțională (care implică, printre altele, identificarea și asigurarea resursei umane specializate), cât și în ce privește componenta funcțională.

În legătură cu preocupările pentru consolidarea componentei instituționale, cu implicații directe și în ceea ce privește eficiența și calitatea activității instanțelor judecătorești (componenta funcțională), trebuie avut în vedere că la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii se derulează proiectul „Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanțe judecătorești” (Cod SIPOCA/MySMIS:751/129513), în cadrul căruia a fost testată o nouă instituție - asistentul judecătorului - existentă deja la nivelul majorității statelor europene, a cărei necesitate a fost semnalată de sistemul judiciar de o perioadă semnificativă de timp.

În acest sens, a fost desfășurat un amplu exercițiu pilot la nivelul a 19 instanțe judecătorești (curți de apel, tribunale și judecătorii), care a vizat, pe de o parte, verificarea modului în care instituția asistentului judecătorului funcționează în practică, iar pe de altă parte, obținerea informațiilor necesare pentru inițierea unor demersuri normative în vederea implementării la nivel legislativ a acestei instituții.

Analiza aspectelor evidențiate de derularea acestui demers a subliniat impactul pozitiv al modelului testat, activitatea asistenților judecătorului contribuind la optimizarea eficienței și la consolidarea calității actului de justiție.

Activitatea desfășurată de asistenți a constituit un sprijin real pentru judecători, care s-au putut concentra suplimentar pe calitatea actului de justiție.

Degrevarea judecătorilor de unele sarcini consumatoare de timp prin îndeplinirea lor de către asistenți (activități de verificare în cadrul unor proceduri prealabile; activități de documentare, vizând atât legislația internă și internațională, cât și jurisprudența sau doctrina; prezentarea în sinteză a stării de fapt și de drept, inclusiv prin formalizarea unor fișe de dosar extrem de utile în gestionarea cauzelor etc.), dar și sprijinul substanțial acordat judecătorilor în redactarea proiectelor unor hotărâri judecătorești, au făcut posibil ca munca judecătorilor să devină, așa cum este firesc, una conceptuală, cu accent pe instrumentarea efectivă a cauzelor și pe deliberare.

În același timp, judecătorii au avut posibilitatea de a aloca resursele suplimentare de timp pentru unele cauze de o complexitate ridicată, fapt care constituie o premisă importantă atât pentru calitatea actului de justiție, cât și pentru înfăptuirea acestuia într-un termen rezonabil.

Toate aceste elemente relevă, chiar într-o prezentare succintă, utilitatea instituției asistentului judecătorului și necesitatea unui demers de generalizare a acesteia la nivelul instanțelor judecătorești.

Elementele prezentate au primit deja ecouri pozitive la nivel normativ, astfel că prin H.G. nr. 436/2022 privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2022 - 2025 și a planului de acțiune aferent acesteia, în cadrul obiectivului strategic *Garantarea independenței justiției, creșterea calității și eficienței acesteia*, pentru realizarea obiectivului specific 1.3. *Modernizarea statutului personalului de specialitate judiciară și a altor categorii de personal din instanțe și parchete și fructificarea oricăror măsuri care conduc la concentrarea judecătorilor pe activitatea de judecată, inclusiv valorificând experiența altor state UE*, una dintre acțiunile preconizate este evaluarea și valorificarea concluziilor și rezultatelor privind instituția asistentului judecătorului ca urmare a exercițiului pilot derulat în cadrul proiectului *"Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanțe judecătorești"*.

Evaluarea realizată în cadrul proiectului menționat a relevat faptul că derularea exercițiului pilot și sprijinul pe care activitatea asistenților l-a constituit pentru judecători au fost apreciate la toate instanțele implicate. Instituția asistentului judecătorului a fost considerată ca fiind un real progres, apreciindu-se că aceasta ar trebui să constituie o profesie distinctă, cu un statut complex, cu reglementări și atribuții concrete, implicit răspundere, cu integrare de sine stătătoare în sistemul judiciar, iar rolul și scopul principal al instituției să fie acela de personal suport al judecătorilor.

Potențialul acestei categorii profesionale de a contribui la optimizarea eficienței și calității actului de justiție, împreună cu necesitatea ca toate elementele pozitive desprinse din derularea exercițiului-pilot și experiența acumulată de asistenții judecătorului să fie valorificate în continuare la nivelul instanțelor judecătorești, au constituit premisele care au fundamentat adoptarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 127/2022 privind înființarea unor posturi de personal contractual în schema de personal a Consiliului Superior al Magistraturii*.

Prin acest act normativ, au fost înființate 165 de posturi de experți juriști (cod COR 261903), personal contractual, creându-se astfel un compartiment distinct în cadrul aparatului propriu al Consiliului Superior al Magistraturii, în care au fost preluați asistenții judecătorului selectați în proiectul derulat de acesta.

În prezent, aceștia își desfășoară activitatea în cadrul mai multor instanțe judecătorești, la care le-a fost stabilit locul de muncă.

Ulterior, consacrarea la nivel normativ a instituției asistentului judecătorului a dobândit valențe suplimentare odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, care la art. 150 prevede următoarele:

„Art. 150 - (1) În cadrul curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate și judecătoriilor pot funcționa asistenți ai judecătorilor, ale căror statut și atribuții sunt reglementate prin lege specială.

(2) Asistentul judecătorului are rolul de a-l sprijini pe judecător în îndeplinirea de către acesta a atribuțiilor sale judiciare, desfășurându-și activitatea sub îndrumarea și supravegherea judecătorului.”

II. Schimbări preconizate

Consacrarea normativă deja realizată a instituției asistentului judecătorului reclamă, în continuare, consecvență din partea legiuitorului pentru a fi asigurate toate premisele pentru funcționarea corespunzătoare a noii instituții.

Din această perspectivă, este esențială reglementarea statutului asistentului judecătorului, demers la care obligă art. 150 alin. (1) din Legea nr. 304/2022 și care reprezintă obiectul prezentei propuneri legislative, putând fi avute în vedere reperele rezultate din analizele realizate de Consiliul Superior al Magistraturii în cadrul proiectului derulat, care s-au materializat în livrabilele publicate pe pagina de internet a Consiliului.

În acest demers, este necesară consacrarea normativă a următoarelor aspecte:

- *Rolul și locul asistentului judecătorului*

Așa cum a rezultat din derularea exercițiului pilot și, în ansamblu, din activitatea desfășurată de asistenții judecătorului, aceasta a constituit un sprijin real pentru judecători, contribuind la degrevarea activității acestora, prin îndeplinirea oricăror atribuții stabilite în condițiile legii de judecători și asigurând premisele pentru îmbunătățirea eficienței și calității actului de justiție.

Precum s-a reținut și în Avizul Consultativ al Judecătorilor Europeni nr. 22 (2019), asistentul trebuie să îl sprijine pe judecător în realizarea competențelor sale și nu să îl înlocuiască pe acesta. Indiferent de sarcinile atribuite, acesta trebuie să lucreze sub îndrumarea judecătorului și să fie supervizat de acesta, judecătorului revenindu-i responsabilitatea deplină în luarea deciziei.

Prin sprijinul acordat judecătorilor, asistenții sunt implicați în exercițiul atribuțiilor judiciare, astfel încât trebuie să respecte cele mai înalte standarde profesionale și etice și să contribuie astfel la încrederea publicului în instituțiile judiciare și, prin aceasta, la consolidarea independenței sistemului judiciar.

Totodată, potrivit aceluiași Aviz, dată fiind apropierea asistenților de procesul judiciar de soluționare și deliberare, reglementarea statutului acestora trebuie să ofere toate garanțiile pentru asigurarea independenței judecătorului.

Toate aceste elemente de principiu referitoare la rolul asistentului judecătorului trebuie afirmate ca atare în cuprinsul actului normativ care va reglementa statutul acestuia.

În ceea ce privește categoriile de instanțe la care trebuie să funcționeze asistenții judecătorului, în cadrul exercițiului pilot, s-a testat implementarea acestei instituții la curți de apel, tribunale și judecătoria. Asistenții și-au dovedit utilitatea la toate nivelurile de jurisdicție, constituind un sprijin valoros pentru judecători.

De altfel, în majoritatea statelor europene, asistenții își desfășoară activitatea în toate instanțele, indiferent de gradul de jurisdicție.

Toate aspectele prezentate reprezintă argumente pentru generalizarea instituției asistentului judecătorului la curți de apel, tribunale și judecătoria. La aceste din urmă instanțe, este oportună funcționarea asistenților la judecătoriile care își au sediul în reședințele de județ, precum și la alte instanțe de același grad, în funcție de volumul de activitate al judecătoriei, complexitatea cauzelor și gradul de ocupare a schemei de personal.

În ceea ce privește Înalta Curte de Casație și Justiție, trebuie avut în vedere că, la nivelul acestei instanțe, funcționează tradițional instituția magistratului-asistent, care îndeplinește rolul de personal suport pentru judecători.

● *Selecția asistenților judecătorului*

Responsabilitatea organizării selecției asistenților judecătorului trebuie să revină puterii judecătorești, iar nu celei executive, astfel cum s-a reținut și în Avizul nr. 22 (2019) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni. De asemenea, referitor la selecția asistenților, s-a apreciat că se impune o procedură transparentă, bazată pe criterii obiective, luând în considerare experiența, calificările, cunoștințele juridice, integritatea, abilitățile de comunicare și motivația.

Această modalitate de selecție asigură premisele unei proceduri care să contribuie la respectarea independenței judecătorilor, atât din perspectiva modului în care aceștia își exercită atribuțiile, cât și din perspectiva percepției societății cu privire la independența sistemului judiciar, dat fiind rolul preconizat pentru asistenți în cadrul instanțelor judecătorești.

În același timp, se impune reglementarea unei proceduri de selecție descentralizat, prin concurs organizat la nivelul curților de apel, care este preferabilă unei proceduri realizată la nivel centralizat.

Aceasta ar asigura posibilitatea candidaților de a opta la înscriere pentru posturi din zona geografică în care locuiesc, ceea ce ar putea determina o bază de selecție mai mare la nivel local, în condițiile în care candidații ar fi încurajați să participe la concurs pentru ocuparea unor posturi alocate exclusiv unor instanțe apropiate de domiciliul lor, fără generarea unor cheltuieli suplimentare pentru aceștia (chirii, transport etc.). Prin urmare, ar fi redus semnificativ riscul de a exista instanțe la care nu se ocupă toate posturile vacante, precum se întâmplă în cazul unei selecții

urmate de o repartitie la nivel centralizat, dar și riscul unor solicitări ulterioare frecvente de modificare a locului muncii (delegări, detașări etc.).

În același timp, această modalitate ar asigura flexibilitate procedurii de selecție, existând posibilitatea de a organiza, ori de câte ori se impune, concursuri pentru ocuparea posturilor vacante de asistent al judecătorului, în funcție de necesitățile instanțelor, cu referire în special la dificultățile cu care acestea s-ar putea confrunta.

În ceea ce privește condițiile necesare pentru numirea în funcția de asistent al judecătorului, trebuie avute în vedere cerințele statuate prin reglementările similare referitoare la numirea în funcțiile de judecător sau procuror ori în funcția de grefier, respectiv: cetățenia română, domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu, licența în drept, lipsa antecedentelor penale, buna reputație, cunoașterea limbii române, aptitudinea, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției.

În reglementarea concursului pentru numirea în funcția de asistent al judecătorului trebuie avute în vedere, în mod deosebit, implicațiile jurisprudenței Curții Constituționale, care reclamă stabilirea la nivelul legislației primare a elementelor esențiale referitoare la comisiile de concurs, etapele și probele de concurs, modalitatea de stabilire a rezultatelor, posibilitatea de contestare a probelor etc.

Corespunzător propunerii de organizare descentralizată a concursurilor de numire în funcție, comisiile de concurs ar urma să fie constituite la nivelul curților de apel.

În ceea ce privește etapele și probele de concurs, acestea trebuie să asigure verificarea competențelor profesionale ale candidaților din perspectiva tuturor aspectelor pe care le implică exercitarea funcției.

Aceasta presupune atât verificarea cunoștințelor juridice, teoretice și practice, a cunoștințelor de operare pe calculator, cât și a existenței unor aptitudini de comunicare clară și logică a ideilor, precum și a capacității de gândire critică, de analiză, motivare și sinteză, de relaționare și de înțelegere a realității sociale. De asemenea, evaluarea trebuie să privească și motivația candidatului, precum și capacitatea de a-și conforma conduita la exigențele de etică specifice funcției.

Sub un alt aspect, pentru o gestionare optimă a resurselor umane, trebuie prevăzută și posibilitatea valorificării ulterioare a rezultatelor concursului, astfel încât să poată fi ocupate cu celeritate și alte posturi care se vacantează după organizarea concursului. În același scop, este necesară și stabilirea unei proceduri de ocupare a posturilor vacante pe perioadă determinată.

De asemenea, date fiind competențele președintelui curții de apel în ceea ce privește numirea în funcție a personalului din cadrul curții și de la instanțele din circumscripția acesteia, altul decât judecătorii, o reglementare similară se impune și în cazul asistenților judecătorului.

Totodată, din rațiuni de similaritate cu situația judecătorilor și a grefierilor poate fi reglementată și în cazul asistenților judecătorului depunerea jurământului înainte de începerea

exercitării funcției, aspect care se regăsește și în alte sisteme judiciare (de exemplu, Andorra sau Olanda).

- *Formarea inițială a asistenților judecătorului și perioada de probă*

În reglementarea acestor aspecte trebuie să se țină seama de specificul activității pe care asistenții judecătorului o vor desfășura în cadrul instanțelor și care presupune preluarea unora dintre atribuțiile judecătorilor, care nu implică actul de decizie.

În considerarea acestui specific, care reclamă o adaptare rapidă la realitățile concrete ale activității din instanțe, este utilă o formare inițială cu caracter preponderent practic, chiar în cadrul instanțelor judecătorești, numai în această modalitate fiind asigurată implicarea efectivă a judecătorilor în procesul de formare. În acest fel, s-ar crea premisele pentru adaptarea asistenților la specificul instanței, precum și la cerințele și stilul de lucru al judecătorilor.

În același timp, trebuie valorificată și experiența Institutului Național al Magistraturii, probată în timp de rezultatele formării profesionale inițiale și continue a judecătorilor și procurorilor. Aceasta ar contribui la asigurarea unui caracter unitar al formării și s-ar putea concretiza în furnizarea unor suporturi de curs, a altor materiale de informare cu caracter profesional, fiind posibilă chiar și organizarea unor sesiuni de instruire la distanță, prin intermediul tehnologiei digitale.

În mod similar dispozițiilor de drept comun în materia raporturilor de muncă, se impune și reglementarea unei perioade de probă, pentru verificarea dobândirii abilităților necesare sub toate aspectele, în scopul exercitării atribuțiilor specifice acestei profesii. O astfel de reglementare răspunde și necesităților firești ale instanțelor, care reclamă un personal calificat, corespunzător cerințelor pe care le implică o activitate judiciară de calitate. Existența unui stagiu inițial la debutul în carieră, urmat de o evaluare, se regăsește și în alte sisteme judiciare (de exemplu, în Belgia, Bulgaria, Polonia).

- *Formarea profesională continuă și evaluarea periodică a asistenților judecătorului*

Similar celorlalte profesii care activează în sistemul judiciar, fie că este vorba de judecători, fie de personal auxiliar, trebuie asigurată posibilitatea formării profesionale continue și pentru asistenții judecătorului.

În acest sens, responsabilitatea formării continue revine, în primul rând, asistentului, prin studiu individual, sub o coordonare firească a judecătorului. O astfel de abordare permite o formare care să fie permanent raportată la necesitatea de a răspunde cerințelor profesionale ale judecătorului coordonator, dar și preocupărilor de dezvoltare profesională ale asistentului.

De asemenea, este utilă și recunoașterea posibilității de a fi organizate la nivelul fiecărei instanțe, ori de câte ori este nevoie, activități de formare profesională a asistenților judecătorului, sub îndrumarea unui judecător desemnat de președintele instanței.

Totodată, se impune ca asistenții judecătorului să fie supuși unei evaluări anuale privind calitatea activității, eficiența, integritatea și obligația de formare profesională continuă, prin acordarea unor calificative.

În acord cu rolul asistentului, competența efectuării evaluării ar trebui să revină judecătorului care coordonează activitatea acestuia.

Pentru stabilirea unor proceduri și criterii unitare în evaluarea asistenților judecătorului, aceste aspecte vor fi detaliate în cuprinsul unui regulament aprobat de Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii.

- *Suspendarea și eliberarea din funcția de asistent al judecătorului*

O reglementare corespunzătoare a statutului asistentului judecătorului impune și stabilirea riguroasă a situațiilor în care poate interveni suspendarea din funcție, precum și a cazurilor de eliberare din această funcție.

Din această perspectivă, reglementarea instituțiilor similare în cazul judecătorilor și procurorilor poate fi avută în vedere și în cazul asistenților.

- *Drepturile și îndatoririle asistenților judecătorilor*

Reglementarea statutului asistentului judecătorului trebuie să includă și dispoziții referitoare la drepturile și obligațiile acestei categorii profesionale.

Avem în vedere în acest context atât necesitatea reglementării unor aspecte pe care le reclamă orice statut profesional – salarizare, concedii, alte drepturi prevăzute de legislația muncii și de legislația asigurărilor sociale sau îndatoriri decurgând din respectarea disciplinei muncii, cât și normarea unor elemente specifice rezultate din exigențele pe care le implică activitatea în ansamblu a sistemului judiciar și, mai ales, din necesitatea de a proteja independența și imaginea justiției, inclusiv din perspectiva activității asistenților.

Așadar, se impune și reglementarea unor aspecte specifice vizând regimul interdicțiilor și incompatibilităților, obligația de confidențialitate, precum și respectarea independenței și imparțialității judecătorului.

Tot astfel, în Avizul Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni nr. 22 (2019), s-a subliniat și necesitatea unei remunerări adecvate a asistenților, în caz contrar existând riscul apariției unor vulnerabilități în activitatea judiciară. De asemenea, a fost relevată importanța stabilirii unor reglementări referitoare la imparțialitate, confidențialitate, independență, conduită etică și profesională.

În ceea ce privește salarizarea, aceasta trebuie stabilită prin analiza incidenței criteriilor de drept comun în această materie, astfel cum sunt reglementate prin art. 8 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, respectiv cunoștințele și experiența, complexitatea, creativitatea și diversitatea activităților, judecata și impactul deciziilor, responsabilitatea, coordonarea și supervizarea, dialogul social și comunicarea, condițiile de muncă, incompatibilitățile și regimurile speciale.

În egală măsură, trebuie avute în vedere și aspectele care rezultă din dispoziția cu caracter de principiu în materia salarizării personalului din sistemul judiciar, cuprinsă în art. 3 din capitolul VIII al Anexei nr. V - Familia ocupațională de funcții bugetare "Justiție" și Curtea Constituțională la Legea-cadru nr. 153/2017, în conformitate cu care „Salarizarea și celelalte drepturi salariale ale

personalului prevăzut la art. 1 din prezentul capitol se stabilesc ținându-se seama de criteriile prevăzute la art. 8 din prezenta lege, precum și de locul și rolul justiției în statul de drept, echilibrul puterilor în stat, de importanța socială a muncii, de participarea personalului din cadrul fiecărei categorii la buna funcționare a sistemului judiciar, de răspunderea, complexitatea, riscurile fiecărei funcții, de obligația de păstrare a confidențialității, de pregătirea profesională, de interdicțiile prevăzute de lege pentru aceste categorii de personal și de exigențele prevăzute de documentele internaționale privind funcționarea eficientă a sistemului judiciar și statutul magistraților.”

Prin prisma criteriilor menționate, o variantă optimă de salarizare ar fi asimilarea asistenților judecătorului cu situația judecătorilor stagieri.

Referitor la atribuțiile asistenților judecătorului, ținând seama și de rolul preconizat al acestora în sistemul judiciar român, a căror activitate trebuie să reprezinte un sprijin pentru judecători, fără a împieta asupra actului de decizie care rămâne în competența exclusivă a judecătorului, o reglementare suplă la nivelul legislației primare răspunde cel mai bine obiectivului urmărit prin consacrarea acestei instituții.

Similar altor categorii de personal din sistemul instanțelor judecătorești, detalierea acestor atribuții urmează a fi realizată la nivelul legislației secundare, după adoptarea prezentei propuneri legislative care va oferi toate reperele necesare în acest sens.

• *Răspunderea asistenților judecătorului*

Răspunzând cerințelor impuse și de jurisprudența Curții Constituționale, statutul asistentului judecătorului trebuie să contureze și cadrul normativ care să reglementeze răspunderea juridică a acestei categorii profesionale.

În ceea ce privește răspunderea disciplinară, conformarea la exigențele menționate implică stabilirea faptelor care constituie abateri disciplinare, a sancțiunilor disciplinare și reglementarea procedurii de constatare a abaterilor și de aplicare a sancțiunilor.

Toate aceste elemente trebuie să țină seama de specificul activității judiciare, dar și de particularitățile funcției de asistent al judecătorului și de locul acesteia în cadrul organizării judiciare.

• *Dispoziții tranzitorii și finale*

Capitolul dedicat dispozițiilor tranzitorii și finale va cuprinde o normă necesară pentru adoptarea legislației secundare, la care s-a făcut trimitere anterior, respectiv Regulamentul privind recrutarea, formarea profesională și evaluarea asistenților judecătorului.

Pe de altă parte, se impune reglementarea unei proceduri care să asigure preluarea de către curțile de apel a experților juriști încadrați la Consiliul Superior al Magistraturii, în conformitate cu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 127/2022, urmând ca, în funcție de necesități, președintele curții de apel să stabilească instanțele judecătorești la care asistenții judecătorului își vor desfășura activitatea.

III. Impactul financiar

Impactul financiar al prezentei propuneri legislative trebuie stabilit prin raportare la consecințele concrete pe care le va avea adoptarea actului normativ, care se materializează în fondurile bănești necesare pentru suportarea cheltuielilor salariale pentru asistenții judecătorului care vor fi preluați de curțile de apel, începând cu data intrării în vigoare a noii legi, în conformitate cu dispozițiile art. 49.

În concret, impactul financiar este reprezentat doar de diferența rezultată din salarizarea asistenților la nivelul judecătorului stagiar, așa cum prevede propunerea legislativă, prin comparație cu nivelul de salarizare prevăzut *de lege lata* pentru experții juriști încadrați în prezent, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 127/2022.

Astfel, prin raportare la situația concretă a celor 165 de experți juriști încadrați în prezent, impactul financiar suplimentar pentru un an calendaristic la nivelul bugetului general consolidat este de aproximativ 3.891 mii lei.

Comparativ cu impactul financiar pe care l-ar presupune eventuale măsuri de suplimentare a posturilor de judecători, respectiv de grefieri, adoptarea actului normativ propus ar avea în mod evident un impact nesemnificativ, infim în economia bugetului de stat.

În ceea ce privește impactul financiar pe care îl vor avea în viitor măsurile de suplimentare a posturilor de asistent al judecătorului, acesta urmează a fi stabilit și evaluat, din perspectiva consecințelor, în cazul fiecărui act normativ prin care se va dispune suplimentarea, în condițiile legii.

În numele inițiatorilor,

Laura VÎCOL – Deputat PSD

Impact bugetar

Funcția	Gradația	Număr salariați	Impact bugetar actual	Impact salarizare la nivel de judecător stagiar				
				Indemnizații a de încadrare	Cuantum spor pentru condiții de muncă	Cuantum spor risc și confidențialitate 2022	Total brut individual	Total
asistent al judecătorului	gradația 5	70	10178	10,400	1,307	1,145	12,852	899,640
	gradația 4	14		9,905	1,267	1,186	12,358	173,012
	gradația 3	39		9,433	1,226	1,226	11,885	463,515
	gradația 2	15		8,984	1,185	1,268	11,437	171,555
	gradația 1	12		8,556	1,144	1,309	11,009	132,108
	gradația bază	15		8,149	1,103	1,145	10,397	155,955
			1,679,370					

CAM
Total lunar
Total anual

41,984
1,721,354
20,656,251

CAM

49,895

Total lunar
2,045,680

Total anual
24,548,156

Total lunar
324,325

Total anual
3,891,905

MII LEI -
ANUAL
3,891

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

Lege privind statutul asistentului judecătorului

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Cap. I

Dispoziții generale

Art. 1 - Prezenta lege reglementează statutul asistentului judecătorului, a căruia activitate constituie un sprijin pentru judecători, contribuind la degrevarea activității acestora, prin îndeplinirea oricăror atribuții stabilite în condițiile legii de judecători și asigurând premisele pentru îmbunătățirea eficienței și calității actului de justiție.

Art. 2 – Asistentul judecătorului este obligat ca, prin întreaga sa activitate, să respecte independența judecătorului, drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor în fața legii și să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora.

Art. 3 - (1) Asistenții judecătorului funcționează la curțile de apel, la tribunale, la tribunale specializate, precum și la judecătoriile din municipiul București și la cele care își au sediul în reședințele de județ.

(2) La propunerea președintelui curții de apel, în funcție de volumul de activitate al judecătoriei, complexitatea cauzelor și gradul de ocupare a schemei de personal, posturi de asistenți ai judecătorului se pot înființa și la nivelul altor judecătorii din circumscripția acesteia.

(3) Numărul de posturi pentru fiecare curte de apel și instanțele din circumscripția acestora se stabilește, în funcție de necesarul de personal calificat al instanțelor judecătorești, de către ordonatorul principal de credite, cu avizul conform al Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

(4) Președintele curții de apel poate dispune ca oricare dintre asistenții judecătorului care funcționează la instanțele din circumscripția curții de apel să-și desfășoare temporar activitatea la o altă instanță din aceeași circumscripție, chiar dacă nu există posturi ori acestea nu sunt vacante, dacă situația acelei instanțe impune această măsură.

Cap. II

Recrutarea asistenților judecătorului

Art. 4 – (1) Recrutarea asistenților judecătorului se face prin concurs organizat la nivelul curților de apel, potrivit regulamentului aprobat de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Organizarea concursului pentru ocuparea posturilor de asistent al judecătorului la instanțele judecătorești se aprobă de către Secția pentru judecători, la propunerea curții de apel în a cărei circumscripție sunt aceste posturi.

(3) Numărul de posturi scoase la concurs se stabilește de Secția pentru judecători a Consiliului în funcție de posturile vacante existente în cadrul instanțelor judecătorești.

Art. 5 - (1) Calendarul desfășurării concursului, numărul de posturi vacante de asistent al judecătorului scoase la concurs, cu indicarea expresă a instanțelor în cadrul cărora există aceste posturi, tematica și bibliografia pentru concurs, cuantumul taxei de înscriere, precum și locul susținerii acestuia se publică pe pagina de internet a curții de apel, cel mai târziu cu 45 de zile înainte de data susținerii probei scrise.

(2) Dosarele de înscriere se depun la sediul curții de apel la nivelul căreia se organizează concursul, în termen de 10 zile de la data publicării anunțului de concurs și trebuie să cuprindă toate documentele din care să rezulte îndeplinirea condițiilor de participare la concurs. Prin cererea de

înscriere candidații optează fie pentru posturile vacante scoase la concurs pentru curtea de apel, fie pentru posturile vacante scoase la concurs pentru un tribunal și instanțele din circumscripția acestuia.

(3) Pentru înscrierea la concurs, candidatul plătește o taxă al cărei quantum se stabilește de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, în funcție de cheltuielile necesare pentru organizarea concursului. Taxa de înscriere la concurs se restituie în cazul unor situații obiective de împiedicare a participării la concurs intervenite înainte de susținerea primei probe a concursului.

Art. 6 - Poate fi numită în funcția de asistent al judecătorului persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) are cetățenia română, domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu;
- b) este licențiată în drept;
- c) nu are antecedente penale;
- d) cunoaște limba română;
- e) este aptă, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției;
- f) se bucură de o bună reputație.

Art. 7 - (1) Pentru concursul de numire în funcția de asistent al judecătorului, președintele curții de apel, cu avizul colegiului de conducere al acestei instanțe, numește comisia de organizare a concursului, comisia de examinare, precum și comisia de soluționare a contestațiilor.

(2) Din comisia de organizare a concursului fac parte un judecător, care este președintele comisiei, și alte categorii de personal din cadrul instanțelor din circumscripția curții de apel, numărul membrilor fiind stabilit în condițiile alin. (1), în funcție de numărul candidaților.

(3) Comisia de examinare și comisia de soluționare a contestațiilor se compun din câte un președinte și doi membri. În situația în care la concurs sunt scoase posturi atât pentru curtea de apel, cât și pentru instanțe din circumscripția acesteia, se constituie comisii de examinare și comisii de soluționare a contestațiilor distincte pentru curtea de apel, respectiv pentru fiecare tribunal din circumscripția acesteia. Comisiile constituite pentru tribunal îndeplinesc atribuțiile corespunzătoare și pentru ocuparea posturilor vacante de la tribunalele specializate și de la judecătoriile din circumscripția acestuia.

(4) Comisia de examinare este condusă de președintele curții de apel sau, după caz, de președintele tribunalului ori de un judecător desemnat în condițiile alin. (1). Comisia de soluționare a contestațiilor este condusă de un președinte, desemnat în condițiile alin. (1) din rândul judecătorilor care fac parte din fiecare comisie.

(5) Membrii comisiei de examinare și ai comisiei de soluționare a contestațiilor constituite pentru curtea de apel sunt desemnați din rândul judecătorilor de la curtea de apel. Membrii comisiei de examinare și ai comisiei de soluționare a contestațiilor constituite pentru tribunal sunt desemnați din rândul judecătorilor de la curtea de apel și/sau de la tribunal. În comisiile de examinare și de soluționare a contestațiilor sunt desemnați, de regulă, judecători care vor coordona activitatea asistenților.

(6) Secretariatul comisiilor de examinare și de soluționare a contestațiilor este asigurat de persoanele desemnate de președintele curții de apel.

(7) Nu pot fi numite în comisiile prevăzute la alin. (1) persoanele care au soțul sau soția, rude ori afini până la gradul al patrulea inclusiv în rândul candidaților. În comisiile de concurs nu pot fi numite persoane care sunt soți, rude sau afini până la gradul al patrulea inclusiv cu alți membri ai comisiilor.

Art. 8 - (1) Comisia de organizare a concursului coordonează organizarea și desfășurarea concursului, verifică îndeplinirea de către candidați a condițiilor de participare la concurs și a condiției bunei reputații și îndeplinește orice alte atribuții stabilite prin regulamentul prevăzut la art. 4 alin. (1).

(2) Comisia de examinare verifică abilitățile de operare pe calculator în cadrul probei practice, elaborează subiectele și baremele de evaluare și notare pentru proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice, corectează și notează lucrările la proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice, elaborează grila de evaluare în baza căreia se face aprecierea interviului și realizează interviuarea candidaților.

(3) Comisia de soluționare a contestațiilor soluționează contestațiile împotriva rezultatelor verificării condițiilor de participare la concurs, contestațiile la baremele de evaluare și notare și la rezultatele obținute la proba scrisă pentru fiecare disciplină de concurs.

Art. 9 - (1) După înscrierea la concurs, toți candidații sunt verificați sub aspectul îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 6 lit. a) – d), precum și a condiției de a fi apt din punct de vedere medical. Condiția de a fi apt din punct de vedere medical se dovedește prin certificat medical eliberat de un medic specializat în medicina muncii, în aceleași condiții precum cele stabilite de lege pentru concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii.

(2) Rezultatele verificării se publică pe pagina de internet a curții de apel.

(3) Candidații respinși în urma verificării condițiilor de participare la concurs pot formula contestații în termen de 48 de ore de la publicarea listei privind rezultatele verificării dosarelor. Contestațiile se depun la comisia de organizare a concursului.

(4) Contestațiile se soluționează, prin hotărâre, de către comisia de soluționare a contestațiilor, în termen de 48 de ore de la expirarea termenului pentru formularea acestora.

(5) După soluționarea contestațiilor se întocmește lista finală a candidaților care îndeplinesc condițiile de participare la concurs, care se publică în condițiile alin. (2).

Art. 10 - (1) Concursul pentru numirea în funcția de asistent al judecătorului constă în susținerea următoarelor probe:

- a) o probă practică eliminatorie de verificare a abilităților de operare pe calculator;
- b) o probă scrisă eliminatorie de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice;
- c) un interviu.

(2) Verificarea abilităților de operare pe calculator se face de către comisia de examinare și se notează cu "admis" sau "respins". Rezultatele se publică pe pagina de internet a curții de apel. Candidații declarați admiși la proba practică eliminatorie participă la susținerea probei scrise de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice.

(3) Proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice este eliminatorie și constă în elaborarea unei lucrări la disciplinele drept civil, drept procesual civil, drept penal și drept procesual penal.

(4) Baremul de evaluare și notare la proba scrisă se publică pe pagina de internet a curții de apel după încheierea probei. În termen de 24 de ore de la publicarea baremului candidații pot face contestații la acesta, care se transmit, prin fax sau e-mail, la curtea de apel. Contestațiile la barem se soluționează de comisia de soluționare a contestațiilor, în cel mult 48 de ore de la expirarea termenului de contestare. Soluția se motivează în termen de 3 zile de la expirarea termenului pentru soluționarea contestațiilor. Baremul stabilit în urma soluționării contestațiilor se publică pe pagina

de internet a curții de apel.

(5) Lucrarea se notează cu note de la 1 la 10, cu două zecimale, fără rotunjire. Nota 1 se acordă atunci când punctajul obținut de candidat este mai mic sau egal cu această notă.

Art. 11 - (1) Rezultatele probei scrise se publică pe pagina de internet a curții de apel.

(2) Candidații pot contesta notele obținute la proba scrisă. Contestația se transmite, prin fax sau e-mail, la sediul curții de apel, în termen de 3 zile de la data publicării rezultatelor.

(3) Contestațiile se soluționează în termen de 3 zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. (2).

(4) Nota acordată în urma soluționării contestației este definitivă și nu poate fi mai mică decât nota contestată.

(5) Pentru a fi declarat admis, candidatul trebuie să obțină cel puțin nota 7.

Art. 12 - (1) Candidații declarați admiși la proba scrisă susțin un interviu în fața comisiei de examinare.

(2) În cadrul probei interviului, comisia evaluează:

a) motivația candidatului;

b) existența aptitudinilor specifice funcției de asistent al judecătorului, fiind avute în vedere aptitudinea de comunicare clară și logică a ideilor, capacitatea de gândire critică, capacitatea de analiză, motivare și sinteză, capacitatea de relaționare, înțelegerea realității sociale, folosirea corectă a limbii române;

c) elemente de etică specifice funcției.

(3) Membrii comisiei acordă, individual, punctaje pentru fiecare dintre criteriile prevăzute la alin. (2), pe baza unei grile de evaluare elaborate de comisia de examinare care se publică pe pagina de internet a curții de apel odată cu anunțul privind organizarea concursului.

(4) Aprecierea interviului se face de către fiecare membru al comisiei cu note de la 1 la 10, cu două zecimale. Nota 1 se acordă atunci când punctajul obținut de candidat este mai mic sau egal cu această notă. Nota acordată de fiecare membru al comisiei reprezintă suma punctajelor acordate pentru fiecare dintre criteriile prevăzute la alin. (2).

(5) Nota obținută la această probă reprezintă media aritmetică a notelor acordate de membrii comisiei.

(6) Sunt declarați admiși la această probă candidații care au obținut nota minimă 7.

(7) Rezultatele de la proba interviului sunt definitive și se publică pe pagina de internet a curții de apel.

(8) Înregistrarea interviului prin mijloace tehnice audio este obligatorie.

Art. 13 – (1) Nota obținută la concurs este media aritmetică a notelor obținute la proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice și la interviu.

(2) Candidații sunt declarați admiși în ordinea descrescătoare a notei obținute la concurs, în limita numărului de posturi scoase la concurs.

Art. 14 - (1) Candidații declarați admiși la concurs sunt verificați sub aspectul îndeplinirii condiției de a fi apt din punct de vedere psihologic pentru exercitarea funcției.

(2) Testarea psihologică constă în susținerea unui test scris și a unui interviu în fața psihologului din cadrul curții de apel. Pentru motive obiective, testarea psihologică se poate realiza și de un alt psiholog desemnat de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui curții de apel care organizează concursul, din rândul psihologilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție, curților de apel ori din Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România atestați în condițiile legii.

(3) Rezultatele testării psihologice sunt concretizate într-un raport, care cuprinde profilul psihologic al fiecărui candidat, precum și calificativul "admis" sau "respins".

(4) În vederea publicării rezultatelor testării psihologice, fiecărui candidat îi va fi atribuit un cod. Calificativul acordat se aduce la cunoștință prin publicarea pe pagina de internet a curții de apel.

(5) Candidații nemulțumiți de calificativul acordat pot formula, în termen de 24 de ore de la publicarea rezultatelor, contestații, care se transmit prin fax sau e-mail la curtea de apel.

(6) Contestațiile se soluționează de comisia de reexaminare psihologică, formată din 3 psihologi desemnați de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii din rândul psihologilor prevăzuți la alin. (2), alții decât cei care au examinat candidații inițial. Reexaminarea psihologică se realizează prin reevaluarea testului scris, aplicarea unui nou test scris și susținerea unui nou interviu.

(7) Calificativul acordat de comisia de reexaminare psihologică este definitiv și se publică în condițiile alin. (4).

Art. 15 - (1) Candidații care îndeplinesc condiția de a fi apt din punct de vedere psihologic vor fi verificați sub aspectul îndeplinirii condiției bune reputații.

(2) Verificările privind îndeplinirea condiției bune reputații se fac de comisia de organizare a concursului, cu respectarea legislației în vigoare referitoare la protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

(3) Regulamentul de organizare a concursului stabilește documentele pe care candidații au obligația de a le depune, în vederea verificării îndeplinirii condiției bune reputații.

(4) Nu se bucură de o bună reputație persoana care a fost sancționată disciplinar în ultimii 3 ani anterior datei susținerii primei probe a concursului pentru fapte în raport de care numirea acesteia în funcția de asistent al judecătorului nu ar fi conformă cu onoarea și probitatea specifice acestei funcții sau ar aduce atingere prestigiului justiției, avându-se în vedere criteriile prevăzute la alin. (5). Sancțiunile disciplinare pentru care a intervenit radierea nu sunt avute în vedere.

(5) La stabilirea bune reputații se au în vedere următoarele criterii:

a) gravitatea faptei, astfel cum rezultă din natura acesteia și din împrejurările în care a fost săvârșită, din forma și gradul de vinovăție, precum și din sancțiunea aplicată;

b) conduita persoanei înainte și după săvârșirea faptei, care relevă perseverența în săvârșirea unor fapte de natura celor prevăzute la alin. (4), sancționate ca atare.

(6) Candidații care nu se bucură de o bună reputație sunt declarați respinși.

Art. 16 - (1) Pentru posturile de asistent al judecătorului rămase neocupate în urma aplicării art. 14 și art. 15 pot opta, în termenul prevăzut de calendarul concursului, candidații care au obținut nota minimă 7 la interviu, în ordinea descrescătoare a notelor obținute la concurs, calculate potrivit art. 13 alin. (1). Dispozițiile art. 14 și art. 15 se aplică în mod corespunzător.

(2) Listele definitive ale candidaților declarați admiși se publică pe pagina de internet a curții de apel.

Art. 17 - (1) Numirea candidaților admiși pe posturile vacante de asistent al judecătorului se realizează prin decizie a președintelui curții de apel, în ordinea descrescătoare a notelor obținute la concurs calculate potrivit art. 13 alin. (1), conform listei publicate pe pagina de internet a curții de apel, ținând cont de opțiunea acestora formulată potrivit art. 5 alin. (2). Candidații înscriși pentru

posturile vacante scoase la concurs pentru un tribunal și judecătoriile din circumscripția acestuia, optează în scris în termenul prevăzut de regulament, în ordinea descrescătoare a notelor obținute la concurs calculate potrivit art. 13 alin. (1), pentru unul dintre aceste posturi.

(2) Departajarea candidaților cu note egale se face în ordine, după următoarele criterii: nota obținută la interviu, nota obținută la proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice, vechimea mai mare în specialitate juridică.

Art. 18 - (1) În cazul posturilor de asistent al judecătorului care se vacantează ulterior finalizării concursului, președintele curții de apel poate decide valorificarea rezultatelor acestuia până la data organizării următorului concurs, aceste posturi putând fi ocupate de candidații care au obținut nota minimă 7 la interviu, în ordinea descrescătoare a notelor obținute la concurs, calculate potrivit art. 13 alin. (1) și care îndeplinesc condiția de a fi apt din punct de vedere psihologic și condiția bunei reputații, dar nu au fost declarați admiși în limita posturilor scoase la concurs. Dispozițiile art. 17 alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și pentru ocuparea posturilor temporar vacante.

Art. 19 - (1) Înainte de a începe să își exercite funcția, asistentul judecătorului depune următorul jurământ: "Jur să respect Constituția și legile țării, să apăr drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, să-mi îndeplinesc atribuțiile cu onoare, conștiință și fără părtinire. Așa să-mi ajute Dumnezeu!" Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă potrivit credinței religioase a asistentului judecătorului și este facultativă.

(2) Refuzul depunerii jurământului atrage, de drept, nulitatea numirii în funcție.

(3) Jurământul se depune în fața conducătorului instanței la care este numit asistentul judecătorului și se consemnează într-un proces-verbal, care se semnează de conducătorul instanței și de cel care a depus jurământul.

Cap. III

Formarea inițială a asistenților judecătorului și perioada de probă

Art. 20 - (1) Formarea inițială a asistenților judecătorului se realizează în cadrul curților de apel în a căror circumscripție au fost numiți, cu sprijinul Institutului Național al Magistraturii.

(2) Durata stagiului de formare inițială este de 2 luni și constă în pregătire teoretică și practică, realizată în condițiile stabilite prin regulamentul aprobat de Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 21 – După finalizarea formării inițiale, pentru verificarea aptitudinilor, asistenții judecătorului sunt supuși unei perioade de probă de 90 de zile calendaristice.

Art. 22 - (1) După încheierea perioadei de probă, asistenții judecătorului pot fi definitivați în funcție, la propunerea președintelui instanței în cadrul căreia funcționează, pe baza referatului întocmit de judecătorii care coordonează activitatea acestora.

(2) Persoana care nu este definitivată în condițiile alin. (1) este eliberată din funcție prin decizia președintelui curții de apel.

Art. 23 - (1) Dispozițiile art. 19 - 22 sunt aplicabile în mod corespunzător și asistenților judecătorului încadrați pe posturi temporar vacante potrivit art. 18 alin. (2).

(2) După încheierea perioadei de probă, asistenții judecătorului încadrați pe posturi temporar vacante pot fi menținuți în funcție în condițiile art. 22 alin. (1).

(3) Asistenții judecătorului menținuți în funcție potrivit alin. (2) pot fi definitivați pe posturile care se vacantează ulterior pe durată nedeterminată, la propunerea președintelui instanței în cadrul căreia funcționează, pe baza referatului întocmit de judecătorii care coordonează activitatea acestora.

Cap. IV

Formarea profesională continuă și evaluarea periodică a asistenților judecătorului

Art. 24 - (1) Asistentul judecătorului are obligația de a desfășura activități de formare profesională continuă, prin pregătire individuală, sub coordonarea judecătorului.

(2) La nivelul fiecărei instanțe pot fi organizate, ori de câte ori este nevoie, activități de formare profesională a asistenților judecătorului, sub îndrumarea unui judecător desemnat de președintele instanței.

Art. 25 - (1) Pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de competență profesională și de performanță, asistenții judecătorului sunt supuși unei evaluări anuale privind calitatea activității, eficiența, integritatea și obligația de formare profesională continuă, prin acordarea calificativelor "corespunzător" sau "necorespunzător".

(2) În vederea realizării unei evaluări unitare, criteriile de evaluare a performanțelor profesionale individuale, indicatorii de evaluare și procedura de evaluare vor fi detaliate în cuprinsul regulamentului aprobat de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

(3) Competența efectuării evaluării activității profesionale a asistentului revine judecătorului care coordonează activitatea acestuia.

(4) Asistentul judecătorului care primește în urma a două evaluări consecutive calificativul „necorespunzător” este eliberat din funcție în condițiile art. 28 alin. (1) lit. c).

Cap. V

Suspendarea din funcție și eliberarea din funcția de asistent al judecătorului

Art. 26 - (1) Asistentul judecătorului este suspendat din funcție în următoarele cazuri:

- a) când a fost trimis în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni, după confirmarea judecătorului de cameră preliminară;
- b) când față de acesta s-a dispus arestarea preventivă sau arestul la domiciliu;
- c) când față de acesta s-a luat măsura preventivă a controlului judiciar sau a controlului judiciar pe cauțiune și organul judiciar a stabilit în sarcina sa obligația de a nu exercita profesia în exercitarea căreia a săvârșit fapta;
- d) când suferă de o boală psihică, care îl împiedică să-și exercite funcția în mod corespunzător;
- e) pe durata cercetării disciplinare, în condițiile art. 47 alin. (6).

(2) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. a), asistentul judecătorului poate fi suspendat din funcție dacă se apreciază, în raport cu circumstanțele cauzei, că se aduce atingere prestigiului profesiei. În situația în care s-a apreciat că acesta poate fi menținut în funcție, i se poate interzice provizoriu exercitarea anumitor atribuții până la soluționarea definitivă a cauzei.

(3) Dacă se dispune clasarea, achitarea sau încetarea procesului penal față de asistentul judecătorului ori s-a dispus restituirea cauzei la parchet, suspendarea din funcție încetează, iar acesta este repus în situația anterioară și i se plătesc drepturile bănești de care a fost lipsit pe perioada suspendării din funcție. Drepturile bănești ce se plătesc vor fi majorate, indexate și reactualizate, incluzând și dobânda legală penalizatoare. Asistentului judecătorului i se recunoaște vechimea în funcție pe această perioadă. Suspendarea din funcție încetează și în situația în care achitarea sau încetarea procesului penal se pronunță în primă instanță. În acest caz, drepturile aferente se acordă după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de achitare sau încetare a procesului penal.

(4) Suspendarea din funcție se dispune de președintele curții de apel în a cărei circumscripție teritorială își desfășoară activitatea persoana în cauză. În aceleași condiții se constată și încetarea suspendării din funcție.

(5) În perioada suspendării din funcție potrivit alin. (1) lit. a) - c) și e), celui suspendat nu i se plătesc drepturile salariale. Această perioadă nu constituie vechime în muncă și în specialitate.

Art. 27 - (1) În cazul prevăzut la art. 26 alin. (1) lit. d), boala psihică se constată printr-o expertiză de specialitate, la sesizarea președintelui instanței, iar suspendarea din funcție se dispune pe perioada recomandată de comisia medicală de specialitate. Comisia medicală de specialitate, precum și condițiile concrete de expertizare a persoanelor care suferă de o boală psihică se stabilesc prin ordin comun al ministrului justiției și al ministrului sănătății.

(2) După expirarea perioadei prevăzute la alin. (1), președintele curții de apel, pe baza unei noi expertize, poate hotărî încetarea suspendării și repunerea în funcție a persoanei în cauză, prelungirea acesteia sau, dacă boala este ireversibilă, o eliberează din funcție.

(3) În perioada suspendării, persoanei în cauză i se plătesc drepturile de asigurări sociale pentru boală, potrivit legii.

Art. 28 – (1) Asistentul judecătorului este eliberat din funcție în următoarele cazuri:

a) demisie;

- b) pensionare, în condițiile legii;
- c) constatarea necorespunderii profesionale;
- d) neîndeplinirea oricăreia dintre condițiile prevăzute pentru numirea în funcție;
- e) ca sancțiune disciplinară;
- f) condamnarea definitivă pentru săvârșirea unei infracțiuni de natură a aduce atingere profesiei.

(2) Eliberarea din funcție a asistenților judecătorului se dispune de către președintele curții de apel în circumscripția căreia își desfășoară activitatea.

Art. 29 - Deciziile de suspendare din funcție și de eliberare din funcție pot fi contestate la instanța competentă.

Cap. VI

Drepturile și îndatoririle asistenților judecătorului

Art. 30 - Pentru activitatea desfășurată, asistenții judecătorului au dreptul la o salarizare stabilită în condițiile prevăzute de lege pentru judecătorii stagiați.

Art. 31 – Asistenții judecătorului beneficiază anual de un concediu de odihnă plătit de 30 de zile lucrătoare, precum și de alte concedii în condițiile legii.

Art. 32 - Pe lângă drepturile prevăzute de prezenta lege, asistenții judecătorului beneficiază și de alte drepturi prevăzute de legislația muncii și de legislația asigurărilor sociale.

Art. 33 – Îndeplinirea atribuțiilor specifice ale asistenților judecătorului trebuie să se facă astfel încât să fie respectate independența și imparțialitatea judecătorului.

Art. 34 – Asistenții judecătorului au obligația să își îndeplinească îndatoririle de serviciu cu profesionalism, imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legea, și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului justiției.

Art. 35 - (1) Funcția de asistent al judecătorului este incompatibilă cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice.

(2) Asistenților judecătorului le este interzis:

- a) să desfășoare activități comerciale, direct sau prin persoane interpuse;
- b) să desfășoare activități de arbitraj în litigii civile, comerciale sau de altă natură;
- c) să aibă calitatea de asociat sau de membru în organele de conducere, administrare ori de control la societăți civile, societăți comerciale, inclusiv la bănci sau la alte instituții de credit, societăți de asigurare ori financiare, companii naționale, societăți naționale sau regii autonome;
- d) să aibă calitatea de membru al unui grup de interes economic.

(3) Prin derogare de la regula prevăzută la alin. (2) lit. c), asistenții judecătorului pot fi acționari sau asociați ca urmare a legii privind privatizarea în masă.

Art. 36 – (1) Asistenții judecătorului sunt obligați ca în exercitarea atribuțiilor să se abțină de la exprimarea sau manifestarea, în orice mod, a convingerilor lor politice.

(2) Asistenții judecătorului nu pot să facă parte din partide sau formațiuni politice și nici să desfășoare sau să participe la activități cu caracter politic.

Art. 37 - (1) Asistenții judecătorului sunt obligați să păstreze secretul profesional, confidențialitatea în legătură cu faptele și informațiile despre care iau cunoștință în exercitarea funcției.

(2) Asistenților judecătorului nu le este permis să comenteze sau să justifice în presă ori în emisiuni audiovizuale hotărârile sau soluțiile date în dosarele despre care au luat cunoștință în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Art. 38 - Asistenții judecătorului sunt obligați să respecte programul de lucru și să rezolve lucrările în termenele stabilite.

Art. 39 – Asistenții judecătorului sunt obligați să prezinte, în condițiile și la termenele prevăzute de lege, declarația de avere și declarația de interese.

Art. 40 – (1) Asistenții judecătorului îndeplinesc următoarele atribuții principale:

a) acordă sprijin judecătorului în realizarea procedurilor specifice premergătoare stabilirii primului termen de judecată;

b) realizează activități de documentare, de verificare și de prezentare a actelor și lucrărilor dosarului, precum și a elementelor de fapt și de drept relevante în cauză;

c) redactează, sub coordonarea judecătorului, proiecte de hotărâri judecătorești sau ale altor acte procedurale.

(2) Asistentul judecătorului îndeplinește orice alte atribuții de serviciu stabilite de judecătorul coordonator, de președintele instanței sau de președintele de secție.

Cap. VII

Răspunderea asistenților judecătorului

Art. 41 – Asistenții judecătorului răspund civil, disciplinar, administrativ și penal, după caz, în condițiile legii.

Art. 42 - Asistenții judecătorului răspund disciplinar pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu, precum și pentru faptele care afectează prestigiul justiției.

Art. 43 - Constituie abateri disciplinare:

a) întârzierea nejustificată în efectuarea lucrărilor;

b) refuzul nejustificat de a îndeplini o îndatorire ce îi revine potrivit legii și regulamentelor privind organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești ori alte atribuții stabilite de judecătorul coordonator sau de conducătorii instanțelor judecătorești;

c) neglijența gravă ori neglijențe repetate în rezolvarea lucrărilor;

d) absențele nemotivate de la serviciu, precum și încălcarea dispozițiilor din regulamentele privind organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești referitoare la programul de lucru;

e) nerespectarea confidențialității lucrărilor care au acest caracter;

f) nerespectarea dispozițiilor legale care reglementează modul de comunicare față de terțe persoane a datelor și informațiilor referitoare la activitatea instanțelor judecătorești;

g) atitudinile ireverențioase în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de judecători și celelalte categorii de personal din cadrul instanței, procurori, avocați, experți, justițiabili sau orice altă persoană;

h) intervențiile pentru soluționarea unor cereri privind satisfacerea unor interese personale, ale membrilor familiei sau ale altor persoane, precum și orice alte imixțiuni în activitatea judecătorilor;

i) încălcarea incompatibilităților și a interdicțiilor prevăzute de lege;

j) manifestări care aduc atingere demnității sau probității profesionale.

Art. 44 - Sancțiunile disciplinare care se pot aplica asistenților judecătorului, în raport cu gravitatea abaterilor, sunt:

a) avertismentul;

b) diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 25% pe o perioadă de până la 6 luni;

c) eliberarea din funcție.

Art. 45 - Sancțiunile prevăzute la art. 45 se aplică de către președintele curții de apel în a cărei circumscripție teritorială își desfășoară activitatea cel sancționat.

Art. 46 - (1) În cazul în care există indiciile săvârșirii unei abateri disciplinare, președintele curții de apel dispune efectuarea cercetării prealabile.

(2) Cercetarea prealabilă este obligatorie în toate cazurile și se efectuează prin judecători desemnați de președintele curții de apel. Cercetarea prealabilă se finalizează printr-un act de constatare.

(3) În cadrul cercetării prealabile se vor stabili faptele și urmările acestora, împrejurările în care au fost săvârșite, existența sau inexistența vinovăției, precum și orice date concludente.

(4) Ascultarea persoanei în cauză și verificarea apărărilor acesteia sunt obligatorii.

(5) Refuzul persoanei cercetate de a face declarații sau de a se prezenta la cercetări se constată prin proces-verbal și nu împiedică finalizarea cercetării.

(6) Pe perioada cercetării prealabile, președintele curții de apel poate dispune, în raport cu gravitatea faptei, suspendarea din funcție a persoanei în cauză.

(7) Persoana cercetată poate contesta această măsură în termen de 30 de zile de la data comunicării, la instanța competentă.

(8) Sancțiunile disciplinare se aplică în termen de 30 de zile de la data înregistrării actului de constatare la cabinetul președintelui curții de apel, dar nu mai târziu de un an de la data săvârșirii abaterii disciplinare.

(9) Sancțiunile disciplinare se aplică prin decizie emisă în formă scrisă, în termenul prevăzut la alin. (8), și se comunică persoanei sancționate în cel mult 5 zile de la data emiterii; decizia produce efecte de la data comunicării.

(10) Sub sancțiunea nulității absolute, în decizie se cuprind în mod obligatoriu:

- a) descrierea faptei care constituie abatere disciplinară;
- b) precizarea prevederilor din actele normative în vigoare care au fost încălcate de cel sancționat;
- c) motivele pentru care au fost înlăturate apărările formulate de cel sancționat în timpul cercetării disciplinare prealabile ori motivele pentru care persoana nu a fost citată sau ascultată;
- d) temeiul de drept în baza căruia se aplică sancțiunea disciplinară;
- e) termenul în care sancțiunea disciplinară poate fi contestată;
- f) instanța competentă la care sancțiunea disciplinară poate fi contestată.

(11) Decizia de sancționare poate fi contestată în termen de 30 de zile de la comunicare, la instanța competentă.

(12) Contestația formulată potrivit alin. (11) nu suspendă executarea. La cererea contestatorului, instanța poate dispune suspendarea executării.

Cap. VIII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 47 – În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Secția pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii aprobă, prin hotărâre care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, Regulamentul privind recrutarea, formarea profesională și evaluarea asistenților judecătorului.

Art. 48 – Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, experții juriști încadrați la Consiliul Superior al Magistraturii, în conformitate cu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 127/2022 privind înființarea unor posturi de personal contractual în schema de personal a Consiliului Superior al Magistraturii, sunt preluați în cadrul curților de apel în a cărei circumscripție își desfășoară activitatea. Președintele curții de apel stabilește instanțele judecătorești la care asistenții judecătorului își desfășoară activitatea.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.